

Eich cyf/Your ref P-06-1359 / P-06-1362
Ein cyf/Our ref JMSS/00117/24

Jack Sargeant AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deisebau
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

05 Mawrth 2024

Annwyl Jack,

P-06-1359 Cynnig yr un cymorth ariannol ar gyfer gofal plant i rieni sy'n gweithio yng Nghymru â'r hyn sydd ar gael yn Lloegr

P-06-1362 Cynnig cyfatebol yng Nghymru i'r cynnig gofal plant newydd yn Lloegr, sef 15 awr, ar gyfer plant 2 flwydd oed o fis Ebrill 2024

Diolch am eich llythyr, dyddiedig 20 Chwefror 2024, ynghylch y drafodaeth ar y deisebau hyn ar 31 Ionawr 2024.

Yn unol â'ch cais, gweler isod ymateb i'r pedwar pwynt penodol a amlinellir yn eich llythyr.

C1 a C2 Pa gymorth gofal plant sydd ar gael ar hyn o bryd ac i bwy? Sut gall rhieni gael gafael ar y cymorth hwn?

Cyllid Cymorth Gofal Plant	Crynodeb o'r cymorth a sut i gael gafael arno
Dechrau'n Deg	Mae Dechrau'n Deg yn darparu gofal plant o ansawdd, wedi'i ariannu'n llawn, i rieni pob plentyn 2-3 oed cymwys am 2 awr a hanner y diwrnod, 5 diwrnod yr wythnos, am 39 wythnos y flwyddyn. Mae plant sy'n byw mewn ardaloedd Dechrau'n Deg yn gymwys i gael gofal plant am ddim y tymor ar ôl eu pen-blwydd yn 2 oed tan y tymor ar ôl eu pen-blwydd yn 3 oed. Mae gofal plant Dechrau'n Deg yn helpu i baratoi plant i ddechrau dysgu drwy'r Cwricwlwm i Gymru yn 3 oed.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Julie.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth Gymraeg sy'n dod i law yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

	<p>Help llaw gan Dechrau'n Deg LLYW. CYMRU</p> <p>Mae mwy o blant yn gymwys bellach i gael gofal plant Dechrau'n Deg a ariennir yn sgil y gwaith i ehangu darpariaeth y blynyddoedd cynnar. Dechreuodd y broses o gyflwyno cam 1 yr ehangu ym mis Medi 2022, a daeth i ben ym mis Mawrth 2023. Roedd cam 1 yn cynnwys cynnig holl wasanaethau Dechrau'n Deg i tua 2,500 o blant ychwanegol o dan bedair oed.</p> <p>Dechreuwyd cyflwyno cam 2 ym mis Ebrill 2023. Ein nod yw ymestyn elfen gofal plant Dechrau'n Deg i 9,500 yn fwy o blant erbyn diwedd 2024/25.</p>
<p>Cynnig Gofal Plant Cymru</p>	<p>Mae'r Cynnig Gofal Plant, sydd wedi bod ar gael ledled Cymru ers Ebrill 2019, yn darparu 30 awr yr wythnos o addysg gynnar a gofal plant wedi'u hariannu gan y llywodraeth i rieni cymwys sydd â phlant tair a phedair oed, am hyd at 48 wythnos y flwyddyn. Yn ystod y tymor (39 wythnos o'r flwyddyn) mae'r Cynnig yn adeiladu ar yr ymrwymiad presennol i addysg gynnar sy'n rhoi o leiaf 10 awr yr wythnos o ddarpariaeth i bob plentyn tair a phedair oed. Am y 9 wythnos sy'n weddill, mae'r Cynnig yn ariannu 30 awr o ofal plant yr wythnos. I fod yn gymwys ar gyfer y Cynnig, rhaid i riant:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fod â phlentyn cymwys 3 neu 4 oed; • fod yn gweithio, neu mewn addysg neu hyfforddiant (yn unol â'r diffiniad); a • byw yng Nghymru. <p>Cynnig Gofal Plant Cymru Help gyda chost gofal plant LLYW. CYMRU</p>

<p>Gofal Plant Di-dreth</p>	<p>Mae Gofal Plant Di-dreth yn gynllun gan lywodraeth y DU sy'n cynnig hyd at £500 bob 3 mis i rieni sy'n gweithio (hyd at £2,000 y flwyddyn) ar gyfer pob plentyn. Os yw plentyn yn anabl, mae'r swm yn codi i £1,000 bob 3 mis (hyd at £4,000 y flwyddyn).</p> <p>Gofal Plant Di-dreth - GOV.UK (www.gov.uk)</p>
<p>Grant Gofal Plant - Addysg Uwch</p>	<p>Gall rhieni israddedig wneud cais am y Grant Gofal Plant, a weinyddir gan Gyllid Myfyrwyr Cymru, i helpu i dalu costau gofal plant tra byddant yn astudio. Mae'r grant yn talu am 85% o gostau gofal plant, hyd at uchafswm o £189 yr wythnos ar gyfer 1 plentyn dibynnol a £324 yr wythnos ar gyfer 2 blentyn dibynnol neu fwy.</p> <p>Cyfrifir y cyllid ar sail incwm y cartref.</p> <p>Caiff rhieni eu had-dalu am gostau gofal plant yn seiliedig ar dystiolaeth o daliadau a wnaed i'w darparwr gofal plant bob tymor.</p> <p>Cymorth ychwanegol ar gael os ydych yn fyfyrwr israddedig llawn amser sydd â phlant Cyllid Myfyrwyr Cymru</p>
<p>Y Gronfa Ariannol Wrth Gefn - Addysg Bellach</p>	<p>Mae'r Gronfa Ariannol Wrth Gefn yn darparu cymorth gofal plant i fyfyrwyr addysg bellach sy'n byw yng Nghymru. Cronfa sy'n darparu arian yn ôl disgrisiwn yw hon, a reolir gan sefydliadau addysg bellach unigol, ond a ariennir gan Lywodraeth Cymru.</p> <p>Mae'r cyllid yn talu am tua 85% o gostau gofal plant, ac yn targedu dysgwyr sy'n profi caledi ariannol. Mae'n darparu cymorth i ddysgwyr cymwys a fyddai fel arall yn methu mynd i'r coleg efallai.</p> <p>Cyfrifir y cyllid ar sail incwm y cartref.</p> <p>Caiff y costau gofal plant a ariennir gan y Gronfa Ariannol Wrth Gefn eu talu'n uniongyrchol i'r darparwr gofal plant gan y sefydliad addysg bellach.</p> <p>Byddai'n rhaid i rieni wneud cais yn uniongyrchol i'w sefydliad addysg bellach.</p>
<p>Bwrsariaeth Myfyrwyr GIG Cymru – Lwfans Gofal Plant</p>	<p>Gall myfyrwyr y GIG sy'n derbyn Bwrsariaeth Myfyrwyr GIG Cymru, neu a fydd yn gwneud cais amdani, gyflwyno cais am gymorth ariannol i dalu am ofal plant cofrestredig. Mae Lwfans Gofal Plant GIG Cymru yn talu hyd at 85% o gostau gofal plant cofrestredig neu gymeradwy gwirioneddol hyd at uchafswm net o £128.78 yr wythnos ar gyfer un plentyn a £209.95 yr wythnos ar gyfer dau blentyn neu fwy.</p> <p>Gwasanaethau Dyfarniadau Myfyrwyr - Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru</p>

<p>ReAct+:</p>	<p>I fod yn gymwys, rhaid i unigolyn fod wedi derbyn hysbysiad diswyddo ffurfiol neu fod o fewn 12 mis i gael ei ddiswyddo. Os ydych rhwng 18 a 24 oed, ac nad ydych mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant, mae cymorth ar gael i chi hefyd. Gellir hawlio hyd at £4,500 i helpu gyda chostau gofal plant neu gostau gofal eraill.</p> <p>Cyllid newydd ReAct Plws yng Nghymru - Newid Gyrfa Cymru - Academi Hyfforddi (newidgyrfacymru.co.uk)</p>
<p>Credyd Cynhwysol – Costau gofal plant</p>	<p>Gall rhieni sy'n gweithio sy'n hawlio Credyd Cynhwysol gael hyd at 85% o'u costau gofal plant yn ôl. Yr uchafswm bob mis yw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • £950.92 ar gyfer un plentyn • £1,630.15 ar gyfer 2 blentyn neu fwy <p>Gall rhieni cymwys sy'n hawlio Credyd Cynhwysol hefyd gael help ychwanegol i dalu eu costau gofal plant ymlaen llaw wrth ddechrau ar waith cyflogedig neu gynyddu eu horiau gwaith. Dylai unigolion siarad â'u hyfforddwr gwaith i wneud trefniadau i'w gofal plant gael ei dalu ymlaen llaw.</p> <p>Costau gofal plant - Credyd Cynhwysol - GOV.UK (www.gov.uk)</p>
<p>Cymunedau am Waith a Mwy</p>	<p>Mae Cymunedau am Waith a Mwy yn cefnogi unigolion dros 20 oed nad ydynt mewn cyflogaeth, addysg na hyfforddiant, ac sydd dan anfantais neu heb eu cynrychioli'n ddigonol yn y farchnad lafur, gan gynnwys menywod (yn enwedig rhieni unigol), gofalwyr a rhieni y mae gofal plant yn rhwystr i gyflogaeth. Darperir cymorth gofal plant ar sail tymor byr, ar gyfer gweithgareddau fel mynd i hyfforddiant, cyfweliadau neu gyflogaeth, a bydd ar gael pan fydd darpariaeth gofal plant wedi dod i ben yn ystod pedair wythnos gyntaf cyflogaeth ar ôl gadael y rhaglen (gall y rhaglen gyfrannu at ofal plant am hyd at 3 mis). Byddai'r cymorth gofal plant tymor byr hwn yn caniatáu i'r camau angenrheidiol gael eu cymryd i sicrhau bod cyflogaeth yn gynaliadwy.</p> <p>I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â'r tîm Cymunedau am Waith a Mwy yn eich awdurdod lleol, neu ewch i wefan Cymru'n Gweithio Cymru'n Gweithio (llyw.cymru)</p>

C3. Sut bydd cymorth gofal plant yn cael ei gyflwyno i deuluoedd eraill yn y dyfodol gan gynnwys amserlenni penodol?

- Mae ein Rhaglen Lywodraethu yn ein hymrwymo i barhau i gefnogi ein rhaglen flaenllaw, Dechrau'n Deg. Ac, yn unol â'r Cytundeb Cydweithio â Phlaid Cymru, rydym wedi ymestyn yr ymrwymiad hwn i fynd ati'n raddol i ehangu'r ddarpariaeth gofal plant ar gyfer y blynyddoedd cynnar i gynnwys pob plentyn dwy flwydd oed, gan roi pwyslais penodol ar gryfhau'r ddarpariaeth Gymraeg.

- Dechreuwyd cyflwyno cam 2 ym mis Ebrill 2023 ac mae'n rhychwantu dwy flwyddyn ariannol (2023-24 a 2024-25). Rydym yn disgwyl cefnogi mwy na 9,500 yn ychwanegol o blant dwy flwydd oed ledled Cymru i fanteisio ar ofal plant o ansawdd gyda Dechrau'n Deg yn ystod cam 2, ac rydym ar y trywydd iawn i gyflawni hynny. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyrraedd ei tharged diweddaraf ar gyfer cam 2, gan gynnig 4,500 o leoedd gofal plant ychwanegol yn ystod 2023-24.
- Bydd y cyllid ar gyfer cam 2 yn cynyddu o £21.65m yn 2023-24 i £24.3m yn 2024-25, a fydd yn caniatáu i fwy byth o blant elwa o'r gofal plant o ansawdd a ddarperir gan y rhaglen ehangu.
- Mae Llywodraeth Cymru yn wynebu'r sefyllfa ariannol fwyaf heriol yr ydym wedi'i hwynebu ers datganoli. O ganlyniad i'r pwysau hyn, nid ydym mewn sefyllfa ar hyn o bryd i gadarnhau unrhyw ddatblygiadau newydd i ofal plant y tu hwnt i 2024-25. Fodd bynnag, byddwn yn parhau i adolygu'r Cynnig Gofal Plant a rhaglen Dechrau'n Deg, ac rydym yn parhau â'n hymrwymiad i wneud cynnydd pellach i ymestyn darpariaeth y blynyddoedd cynnar, yn ôl yr adnoddau sydd ar gael.

C4. Sut mae'r cynnig gofal plant yn cael ei hyrwyddo i annog rhieni cymwys i gael mynediad at y cymorth hwn?

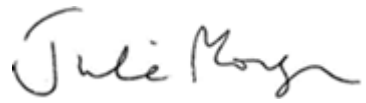
- Mae Llywodraeth Cymru wedi datblygu ymgyrch farchnata genedlaethol sy'n hyrwyddo Cynnig Gofal Plant Cymru mewn partneriaeth â SBW. Nod yr ymgyrch yw hyrwyddo'r Cynnig Gofal Plant ymhlith rhieni a darparwyr, gan annog rhieni i fanteisio a darparwyr i gofrestru ar ei gyfer.
- Mae'r ymgyrch genedlaethol yn codi ymwybyddiaeth o'r Cynnig drwy amrywiol lwyfannau cyfryngau cymdeithasol, gan ddefnyddio hysbysebion sy'n targedu rhieni a darparwyr. Mae hyn yn cynnwys hysbysebu ar y radio, Google Adverts, TikTok a Facebook, a phecyn cyfryngau cyfathrebu gan Lywodraeth Cymru i awdurdodau lleol ei ddefnyddio i godi ymwybyddiaeth drwy eu cyfryngau cymdeithasol eu hunain.

Mae pob un o'r 22 awdurdod lleol yn derbyn cyllid ar gyfer Cynnig Gofal Plant Cymru drwy grant gweinyddu. Rhan o gylch gwaith y grant yw hyrwyddo'r Cynnig drwy farchnata a chyfathrebu â phob rhiant a allai fod yn gymwys o fewn eu hardal. Mae hyn yn cynnwys:

- Sicrhau bod staff sy'n gweithio yn nhîm y Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd yn gallu darparu gwybodaeth am y Cynnig.
- Codi ymwybyddiaeth o'r Cynnig drwy negeseuon trydar/sianeli Facebook y gall Llywodraeth Cymru wedyn eu rhannu'n ehangach.
- Cyswllt wyneb yn wyneb â rhieni - er enghraifft, stondinau mewn sioeau, digwyddiadau, ac ati, er mwyn hyrwyddo'r Cynnig yn lleol.
- Creu tafenni a phosteri gan ddefnyddio pecyn cyfryngau cyfathrebu y Cynnig Gofal Plant a ddarperir gan Lywodraeth Cymru.
- Hysbysebu lleol drwy hysbysfyrdau, mewn arosfannau bysiau / ar ochrau bysiau, mewn gorsafoedd trenau, mewn stadiymau ac ati.
- Codi ymwybyddiaeth o'r Cynnig drwy ddarparwyr gofal plant, ysgolion, meddygfeydd a llyfrgelloedd.

Rwy'n gobeithio y bydd y wybodaeth hon yn ddefnyddiol ichi.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Julie Morgan'. The signature is written in a cursive, flowing style.

Julie Morgan AS/MS
Y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol
Deputy Minister for Social Services